XI. évfolyam. Celldömölk, (Kiscell) 1909. julius 11. [illegible]

KEMENES VIDÉK

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

„(KISCZELL és VIDÉKE)“ Megjelenik minden vasárnap. „(KISCZELL és VIDÉKE)“

Előfizetési ár:
Egy [illegible] . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „
Szerkesztőséget érte-keshetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

[redacted] kiadóhivatal:
Celldömölk, Dömölki-utca, Gombás-ház — Ide [redacted] szendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű küldemények.

A kereskedők záróideje.

Talán senki se rabja annyira foglalkozásának, mint a kereskedő, aki közvetlenül a fogyasztókkal van érintkezésben. Nemcsak hogy finomnak, udvariasnak, bizonyos tekintetben müveltnek,szolgálatra készenek kell lennie, de megköveteli tőle a társadalom is, hogy a kereskedő ott legyen minden humánus, kulturális mozgalomban még pedig nemcsak mint szemlélő, hanem mint adakozó és együttmüködő.

De maga a kereskedő is szinte telhetetlen munkájában önmagával és alkalmazottaival szemben. Ezért igyekszik üzletét minél előbb hozzáférhetővé tenni a közönségnek és szivós makacssággal igyekszik kihuzni a munkaidőt ameddig csak lehet. Nálunk például este 8-9 óráig.

Ez a rengeteg hossza idő nincs használára a kereskedőnek, a boltosnak és nincs rá szüksége a közönségnek. Mert a fogyasztást nem fokozzák a kinyitott boltok. Senki sem azért megy az üzletbe, mert már, vagy még nyitva van, hanem, mert valamely irányu szükségletet kell fedeznie. Ezt pedig akkor is megtenné, ha az üzlet nem esti 8-9 órág, hanem mondjuk, csak 7-ig lenne nyitva. És ha esetleg egyik nap már nem volna beszerzésre ideje, biztosan megteszi a következőn és pedig ugyanannál a kereskedőnél, akihez bizalma, szokása, vagy egyéb ok vezetni szokta.

De még a publikum ez irányban szoktatható is. Amint tudja, hogy a postára bizonyos ideig mehet, ugy alkalmazkodik a boltok kiszolgalásának idejéhez is és napi szükségleteit idejekorán fedezni fogja akkor, amikor a kereskedő rendelkezésére áll.

Ezért bizonyos irigységgel nézik a kereskedelmi alkalmazottak, mikor d. u. 6 órakor az iparosok felszabadulnak testi munkájok alól, hogy a nap hátralevő idejét tetszés szerint tölthessék, mig a boltosok csak 8 órakor válnak szabadokká. Azt az ellenvetést nem fogadjuk el, hogy az iparos munkája terhesebb. Minden munkát sulyossá tesz a folytonosság és a hosszu munkaidő.

De amint kimutatjuk, nincs szükség a boltok nyitvatartásának idejét gumiszerüen nyujtani. De arra meg igenis szüksége van az alkalmazottaknak, hogy néhanapján ők is emberi voltukra emelkedhessenek, hogy családjukkal is együtt lehessenek naponkint, hogy a társas együttélés nyujtotta szellemi élvezetekből szintén kivehesse részét.

Okos volt Nagy Károly császár, aki ugy osztotta be idejét, hogy három 8-8 óráig égő gyertya szerint igazodott. Az egyik gyertya a munkáé, a másik a szórakozásé, a harmadik a pihenésé volt. A mai szocialista jelszavak nem ujak már. Károly is alkalmazta őket. Igaz, hogy ő császár volt. De akármint [illegible] a kérdést, egy bizonyos, az, hogy minden embernek joga van követelni, hogy olyan foglalkozást nyujtsanak részére, melylyel testi és szellemi egészségét megőrizheti. A kereskedőnél tisztára méltányossági kérdés,hogy a közönség, legalább nyáron a testet és lelket ölő hosszu üzleti szolgálattól fölmentse. És bizonyos dolog az, hogy a közönség hamar megszokná és méltányolná az uj rendet, az üzleteknek nyáron át korábban való bezárását és vásárolni valóit hamarébb szeresné be. Minn áll tehát a kereskedők nyári robotjának mai sulyos kényszere? Azon áll, hogy a kereskedő urak legyenek szolidarisak. Körözzenek egy ivet maguk között és állapodjanak meg, hogy a nyári hónapokban kivétel nélkül este 7 órakor üzleteiket bezárják. Ha erre egyetemlegesen elkötelezték magukat, akkor annélkül, hogy bárkinek ebből kára származnék,— kereskedők és alkalmazottak felszabadulnak pályájuknak a most szinte elviselhetetlen robotjától.

GYAKORLAT

Tájfun Hongkongban

— Egy magyar orvos élményei. —

Honkong, 1909. május 29.

A tájfunról, a kinai tengernek erről a rettenetes erejü forgóviharáról megragadó leirást küld lapunknak Kovács Richárd dr. hazánkfia. Kovács dr., mint egy nagy hamburgi hajótársaság hajóorvosa ez év május végén szem és fültanuja volt egy ilyen tájfunnak.

A világ legnagyobb forgalmu kikötőjének, az ideális fekvésü Hongkongnak szörnyü átka, a tájfun, ujból elvégezte romboló munkáját és Honkong vizeit hajóroncsok és hullák, utcáit házromok, gyökerestől kitépett fák borították.

Az utolsó előtti hatalmas tájfun 1906 szept. 18-án, bár minden előzetes jelzés nélkül, de nappali időben támadt és ez sokat elvett a félelemségből [illegible] és halálial, ha látjuk az ellenséget. Az utólsó tájfun azonban, amelyet néhány nappal ezelőtt megértem, a május 27-ről 28-ára virradó éjjelen, zuhogó esőben, vak sötétségben, végitélethez hasonlóan tombolt végig a szerencsétlen varoson, amelynek lakói közül egy sem hunyta be a szemét, a kikötőben pedig a sötétség és köd mellett a házmagas hullámok, a messze felhabzó tajték fokozták a tombolő elemek borzalmait.

Minthogy a tájfun a nyári hónapokban évente rendszeresen ismétlődik a dél kinai tengereken, rendszeres megfigyelés folyik az egész partvidéken, Manilától Sanghájig,melynek főcélja a rettenetes forgóvihar központjának haladási irányát megfigyelni és irányáról a hajókat értesiteni, mert jaj annak a hajónak, mely a nyilt tengeren bejut a tájfun közepébe: a szédülés gyorsasággal rohanó hatalmas vizoszlop menthetetlenül pozdorjává zuzza. Május 27-én este 6 órakor jelent meg a hongkongi obszervatorium hatalmas távjelzőjén az első jel: „Háromszáz mérföldnyire Hongkongtól tájfun jelentkezik, irány egyenlőre meg bizonytalan!“ Gyakoriságánál fogva ezt a jelzést csak kevesen vették komolyan, de mikor fél tizkor megjelent a második jel: „Tájfun Honkong felé!“ — lázas izgalom támadt mindenfelé. A parton minden elmozdithatót biztositani iparkodtak, a nagy kikötőből a kishajók tömegesen menekülnek a kisméretü, biztos Refuge-kikötőbe, a nagyhajók tejes gőzbe helyezkednek, horgonyaikat megnégyszerzik. a parthoz kikötött hajók távolodnak, hogy a tájfun kinevesse őket a partra. A légsulymérő folyton esik, az első erős szélrohamok mutatkoznak. Tizenegy órakor megered az eső,egyre erősbödő rohamokban,egyre félelmetesen üvölt a szél. Negyed tizenkettőkor az obszervatorium magaslatáról három ágyulövés dördül el és megjelenik a veszély közvetlen közelségét vörös zöld vörös jel. Az utcákon, a házakban földrengés érezhető. Es néhány perc mulva megjelenik a tájfun. Irtóztató erősségü szélrohamok követik egymást gyors egymásutánban, a légbeli tüzérség csattogása, ropogása hasonlithatatlanul felülmulja az iménti ágyudörejt, minden megrázkódik alapjában, ha

HORNYOSZSINDELY cserépzsindelyek, alag csövek, mindennemü cement és tégla áruk az „Első Szombathelyi gőztégiagyárból.“ —

Képviselő Celldömölk és vidéke részére: Gayer Gyula cég Celldömölk.

A magyar szegényügy.

Ha a magyar szegényügy nagy területén végig tekintünk, ugy első és legerősebb benyomásunk az lesz, hogy hazánkban szegényügyről csak annyiban beszélhetünk, hogy a szegénység csak ugy és talán még nagyobb mértékben terjed, mint a külföldön, de egységes rendezésről egyáltalában nem lehet szó és a szegényügy egyes részeiben is csak a gyermekvédelem halad a maga jól megalapozott utján.

De ennél a mostoha helyzetnél is szembetünőbb az a másik, nem kevésbé különös jelenségé,hogy 1 országban,amely immár egy ezredév óta hoz törvényeket, egynémely elavult, porlepte királyi dekrétumon kivül a szegényügynek létező egész irott jogforrása a községi törvénynek rövid két szakasza és egy 1898-ban hozott, de már magában az indokolásban is ideiglenesnek jelzett törvénynek egynehány szakasz.

Tagadhatatlan, hogy egy ország közállapotának nem az irott törvények kizárólagos ismertetői, de nem férhet kétség ahhoz sem, hogy amely ország közállanatát törvény örökiti meg, abban az országban egy intézmény nem is létezik,ha nyomát a törvénykönyvekben nem találjuk.

Joggal állithatjuk tehát, hogy a magyar törvényhozás a magyar szegényügygyel eddig nem foglalkozott, sőt állithatjuk azt is, hogy a szegényügyet eddig hazánkban egyáltalán nem tartották érvényesnek arra, hogy vele az ország egész területére kihatóan foglalkozzanak.

Létezik ugyan egy belügyminiszteri rendelet,amellyel a kormány a szegényügy rendezését elháritja magától, de tudomásunk szerint senkisem ellenőrzi azokat a hatóságokat, amelyekre a belügyi kormány az ő tulajdonképeni feladatának teljesitését átháritotta.

Hogy a magyar szegényügy rendezésére a mérvadó körök talán a legeslegujabb időig mennyire nem gondoltak, az a legfényesebben kiviláglik abból,hogy hazánkban eddig a szegényügy rendezéséhez semmiféle előmunkálatokat sem végeztek, de még az előmunkálatok végzésére utasításokat sem adtak.

Minden más tudománynak oly fontos segédforrását képező stasztikai évkönyveink ugyancsak nem vesznek a szegényügyről tudomást és ha a szegénység látható tüneteivel lépten-nyomon nem találkoznánk, majdnem föltehetnők, hogy Magyarországon szegények egyáltalában nincsenek.

A szegényügynek teljesen elhanyagolt állapota annál feltünőbb,mert korunk köztudomás szerint a szociális intézmények jegyében áll. Alig találkozunk oly nyilvános ténykedéssel, amelynek szociális fontosságát ki ne domboritanák és alig hoznak ujabb törvényt vagy rendeletet, amelynek szociálpolitikai hátterét az indokolásban külön ne méltatnák.

A sok praeventiv intézkedéstől nem látjuk a létező bajokat, a nép boldogitását célzó törekvéstől nem látjuk magát a szegenységet. Már pedig addig, amig magával a szegénységgel nem végeznek, amig annak leküzdésére nem határozzák el magukat, addig nagy stilü szociálpolitikát folytatni olyan anacuronizmus,amely komoly következményeiben a nagy áldozatokkal hozott szociálpolitikai vivmányokra még végzetes befolyással lehet.

Kétséghe, hogy a szegényügynek rendkivül fontos részét képező gyermekvédelem Magyarországon oly magas fejlődési fokot ert el, hogy a legtöbb államnak mintaképül szolgálhat és hogy ha teljes egészében még nincs is kiépitve, ha továbbá gyakorlati eredményeiről végleges itéletet ma még nem is mondhatunk, mégis az az egy biztosra vehető, hogy a magyar gyermekvédelem nagyarányu koncepciója, bár mily nagy költségekkel is jár annak teljes keresztül vitele, eredményeiben a létező állapotnak óriási javulását fogja jelenteni. Ámde a gyermekvédelem a szegényügy rendezésének bármily fontos, de mégis csak egyrészét képezi és a hozzá füzött reményeket mindaddig nem fogja beváltani, amig a szegényügy általános rendezéséből kiszakitva az általános rendezés rovására különös protekciókban részesül.

A betegápolás országos állapota s gyermekvédelem mögött már annyira el maradt, hogy szervezett betegápolásról modern értelmében beszélni egyáltalában nem lehet és az országos betegápolási alap felhasználásával csak szervezett betegápolás rendkivül szük kereteit tudtak létesiteni.

A szegenyeknek azt a legnagyobb osztályát pedig, amely a gyermekek és a kórházi ápolásra szoruló betegek közé nem tartozó többi szegényeket öleli fel, törvényeink jóformán megsem emlitik, mert hiszen azok az intézkedések, amelyeknek egy mellékesen közbeszürt törvényszakasz alapján a szegénynek legtöbbje javára már sok-sok év előtt meg kellett volna születniök, ma még csirájukba sem léteznek és még afölött sem vagyunk tisztában, hogy ebben az országban tulajdonképen ki is tartja kötelességének, hogy ezeket az intézkedéseket megtegye és a hézagot végre kitöltse.

Mindezek a tulajdonságok a magánjótékonyságra is kárhozatos hatással voltak. A közsegélyzés rendezetlenségével párhuzamosan a magánjótékonyság is olyan irányban fejlődött, hogy a jótékonyságnak majdnem nem is nevezhető. Alig akad ország, amelyben a magánjótékonyság a szegényeket annyira lealacsonyitó formában nyilatkoznék meg, mint minálunk. A megállapitott napra összecsőditeft alamizsnakéregetőt ugy a kéregetőre, mint a szemlélőre kinos csoportjai a nagydobra vert öltöztetések, a tüdőbetegek részére kolduló gyermekek mindmegannyi fattyuhajtásai a magyar szegényügynek.

[illegible] mit mondjunk még az ugyancsak magyar különlegességként emlitendő szegényügyi „irnok-referensekről". Hazánkban még pedig nemcsak a vidéken, hanem a főváros kerületeiben is a legjobb esetben dijnokokra bizzák a szegényügy ellátását. Ezek az alsórangu hivatalnokok „gondozzák" a szegényeket, sőt ők hozzák meg vitás ügyekben rendszerint a jogerős itéletet is,mert hiszen hazánkban még nem igen volt eset arra, hogy a szegényügy az első fórumtól feljebb került volna.

Ezek az állapotok valóban tarthatatlanok. Ahol az állam még azzal sem törődik, hogy polgárai az inségtől és nyomortól megóvassanak, ott javitó hatásokról, ideális javak megmentéséről beszélni valóban tulzás volna.

Dr. Forbáth Tivadar.

---

talmas esőtömegek szakadnak le szünet nélkül. A kiköto fölött az első pillanatban szürke köd támadt, ugy hogy tiz méternyire sem lehet látni, azután bágyadtan feltünnek a hajók vörös lámpái és közben felcsillant az Astrea angol hadihajó reflektor fénye; a viz habzik, forr, egész rendszertelenül hullámhegyek, völgyek támadnak a viztömegek ellenálhatatlan erővel dőlnek a partoknak, a hajókra. A négyszeresen lekötött hatalmas nagy gőzösök horgonyláncait könnyü fonálként szakitják el. a nekiszabadult hajókat vad erővel dóbálják ide-oda, azok gőzsipjának rekedt, ijesztő harsogását a szélsivitás sokszorosan felülmulja. Az idejében biztos helyre nem menekült kis járművek, dzsunkok, motorgőzösök vagy más hajók szétforgácsolódnak a' parton vagy a széltől felforditva, elsüllyednek. Heroizmus volt az, a mit az Astrea legénysége véghez vitt,a midőn a tájfun dühöngése közepette mentőcsónakon segitségére sietett egy kinai dzsunknak, amely a nagy gőzösnek nekivágódott és 6 embert megmentett a süllyedő járműről. Ámde a nagyhajók is egymáshoz ütődtek, mások megfenek ettek. A mi gőzösünkön, a gépészeken kivül mindenki a fedélzeten volt, hisz nem tudtuk, melyik pillanatban kell menekülnünk. De kézzel lábbal kellett kapaszkodni, hogy a forgószél le ne sodorjon, közvetlen közelünkben, hol itt hol ott hatalmas hajótestek merültek fel, szinte átnyulhattunk volna hozzájuk, csak a gépek és a kormány működtetésének köszönhető, hogy néhányszor össze nem ütköztünk. A part bódék és raktárok recsegve omlottak össze a szél és a hullámok egy

rohamok levitték már a Pacific Mail Co, partmenti négyemeletes palotájának egész tetejét: mindezek, valamint a ledülő gázlampák kiszakitott fák temérdek embert temettek maguk alá. A kinai városrészben néhány ház kártyavárként dőlt össze. Az utcákon, a Peak oldalán épült pompás európai villákban már az első szélrohamok, közben elaludt a villamos világitás és a benlakók remegve várták a legszörnyübbet, hol itt, hol ott szakadt le egy házteto, dült össze néhány fal. A tömérdek törött ablak csörömpölése sortüzszerü zajjal járt, a megnyilt lakóhelyiségek pompás berendezését pillanatok alatt összetörte a vihar, elöntötte a vizár. A gyönyörü parkokban, ültetvényekben mérhetetlen kár esett.

Négy teljes óráig dühöngött a vihar Honkong felett; a környező magas hegyek feltartóztatták, nem folytathatta tőlük az utját. Végre utat talált a kinai szárazföld. Kanton felé és a merre elvonult, folytatta pusztitását. A Kantonból Honkong felé haladó Ying-King személyszállitó gőzöst elsüllyesztette, 300 utasa közül tán 30 menekült meg. Kantonban 200 házat széjjel rombolt, szamtalan kis hajót és csaknem valamenynyi hirhedt „flower boat„ ot (virág-hajót) elsüllyesztette, vagy 5000 embert megölt.

Csak mikor a várva-várt reggel felvirradt Honkong felett, vált lehetségessé a pusztulás nagyságát megitélni, hisz a tájfun dühöngése közben senkisem tudta, hogy áll-e még a szomszédja háza? Vagy ezer ember pusztult el, (csak lyedt dzsungok lakói), hat nagy gőzös került sátonyra, 20 sérült meg jelentékenyebben, vagy 120 kisebb jármü pusztult el teljesen; hajókban a kár mintegy 150.000 font sterlingre, a szárazon épületekben vagy 2 millió font sterlingre rugott. Hogy több baj nem történt a tengeren, csakis az obszervatorim mintaszerü jelzésének köszönhető. És a keleť-ázsiai London félelemmel várja az ujabb tájfunt. Mit érnek a hatalmas paloták, a nagy forgalom, a viágvárosi berendezés, a gyönyörü fekvés, ha a kellemetlen tropusi klima és az állandó kolera és pestisveszély miatt (Hongkong az ázsia pestis főfészke: hárómnapi ittlétem alatt öt esetet jelentettek hivatalosan. de a pestis-hospitalbeli kollegák diplomatikusan óvatos feleleteiből könnyü megérteni, hogy van itt jóval több) évenként négyszer-ötször hajszálon lóg mindenki élete és vagyona.

Gondolatok.

Nyelvében él a nemzet! Miért szeretnők tehát, hogy épp az asszony éljen e nélkül?

*

Az ember legnagyobb gyávasága, hogy mint szinigazságot csere-beréli a hazugságot.

*

Hiten és valláson épül fel az igazi családi tüzhely t. i. a férfi vall és a nő hissi.

UJDONSAGOK.

— **Az uj báró üdvözlése.** Hutvany Deusch Bélát, a sárvári cukorgyar megalapitóját, akit a király mostanában nevezett ki báróvá, Sárvár mezováros, képviselő testülete élén Kálmán József biróval, a mult vasárnap üdvözölte bárósitása alkalmával. Az uj báró leereszkedő szivességgel fogadta a küldöttséget s köszönte meg a figyelmet. A küldöttséget az uj báró gazdagon megvendégelte.

— **A Kath. Legényegylet** mult vasárnap tartott táncmulatsaga, vilagpostaval egybekötve ugy anyagilag mint erkölcsileg igen szepen sikerült. A tancmulatságon a társadalom különbozó rétegeiből számosan vettek részt és az igen kedélyes hangulatban csak a reggeli órákban ért véget. A világpostán a legtöbb képes lapot, 550 drbot Reich Margit adott el, mig 276 drbot kapott, igy az első dijat egy asztali álvány csokrot ő nyerte el. A második dijat, egy emlékkönyvet Németh Mariska nyerte, aki 210 képeslapot adott el és 218 drbot kapott. Meg kell még emlitenünk, hogy Juray Antal a „Korona“ szálloda vendéglőse kiszolgálásával a közönség teljesen megvolt elégedve. Kitünő ételek voltak, melyek a konyhát dicsérték és az italok, melyek Juray bátyánk pincéjének már eddig is ismert jóhirnevet gyarapitották. Ez alkalommal felülfizetni szivesek voltak: Özv. Szógyen- Marich Ferencné Gorzey Paula grófnő 20 kor. Wágner Lőrinc, Szinek Izidor, Maróthy László 10—10 kor. Dr. Gefin Lajos, özv. Gayer Gyuláné, Takács György, Kondor József, özv. Zsoldos Antalné 5—5 kor. Pálinkás Géza esp. Alsóság, Weisz Kálmán, Mizeri Sándor 4—4 kor. dr. Hetthéssy Elek, Róh Pál 3 50—3 50 kor. Szabó Károly, Takács Márton, Tóth Kálmán, Vadászi Pál Izsákfa, Baranyai Béla, Szagán János, Göttman Bódog, Tóth Sándor esp. Hetye 3—3 K. Bisitcki Ödön, Szalay János 2 50 K. Bognár János, Tóth S Kláfl Sándor, Tóth Sándor, Zsigmond Pál, Háry József, Nagy István Patyi Jónás, Baros Imre, Szabó József, Vizlendvai József, Kovács Dénes, Karolyi István, Sóvári Sándor, Friss Gusztáv, Németh Márkus, Szentimrey Márton, Horváth Ferenc, özv. Deim Sándorné, Farkas János, László Boldizsár, Maitc Antal Pápoc, 2—2 kor Polcer Dezső, Németh Miklós, Kovács József, Koc József, Heimler Kálmán, Klein Sándor. Csoma János, Balassa István, Nagy Elek, Dinkgreve Nándor, Miklos Lajos, N. N. 1·50—1·50 kor. Trombitás Ferenc 1 20 K. Vaderna Viktor 1·10 kor. Mór Gyula, Vilony K. Lóránth Gyula, Kovácsné Ipolyság, Asbòt Gyula, Heitekker Antal, Hegedüs Sándor, Bakos Sándor, Vince Lajos, dr. Imre Ferenc, Venesz Sándor, Csuha Lajos, Mitli Jenő, Kemény József, Horváth Imre 1—1 kor. Vas János, Baráth József Vönöck, Pintér Imre, Moric Géza. N. N. N. N. N. N. Balog Mihály, Kis Sándor, Takács Mátyás, ifj. Reich Imre Kláfl Kálmán, Szalay József, Halasz Gyula, Varga György, Szigeti István, Meizner Gyula, Kovács Sándor, Havasi Kálmán, Somogyi Aladár, Köves István, Csete Sándor, Kovács István, Reich István. 50—50 fill. Diósi Jenő 20 fill A mulatsá- [illegible] ez uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

— **Uj kórházgondnok.** A lemondás folytán megüresedett kórházgondnoki állást hétfőn töltötte be a kórház választmány. Porkoláb Mihály dr. elnöklésével tartott gyülésen. Hat pályázó közül Bakonyi Imre választatott meg ugyszólván egyhangulag. Lapunk kezdettől fogva Bakonyi Imre mellett foglalt állást, mint akit mi, tekintve hogy szabad idővel rendelkezik, a legmegfelelőbbnek tartottunk a kórházgondnoki állásra. A mi álláspontunkra helyeskedett a kórházi választmány is amidőn Bakonyi Imrét választotta meg.

— **Vasut megnyitás.** A Balatonvidéki vasutat, melynek kiépitése Kossuth Ferenc kereskedelmi minister érdeme, csütörtökön nyitotta meg a minister képviseletében Szterényi József államtitkár aki nagyszámu kisérettel utazott, minden állomáson nagy ünnepséggel fogadták a községi képviselőtestületek. Az ujonnan megnyitott balatoni vasut nagy fontossággal bir a magyar tengerre, melyet immár mind két partján vasut övez.

— **Uri leányok otthona.** Dr. Körösiné müvészileg berendezett leány-otthona, mely a felső leánygimnázium és az országos zeneakadémia szomszédságában, Budapesten, Liszt Ferenc-tér 9 sz. gyönyörü palotában van, minden tekintetben a legelőkelőbb külföldi internátusok példáját követi. Vezetője és tulajdonosa dr. Kőrösi Manó fővárosi ügyvéd özvegye, aki az anya szeretetével és a nevelő éberségével viseli gondját növendékeinek. A higénia legmodernebb eszközeivel védi a növendékek egészségét, tanulmányaikban pedig jeles tanárnők vezetik és támogatják őket. Az intézetnek tovább képző tanfolyama is van, Melynek célja iskoláikat végzett leányok müveltségének továbbfejlesztése. A részletes feltételekről tajékozást nyujt az intézet prospektusa, a melyet szivesen megküld mindenkinek, aki azt ezen cim alatt kéri: dr. Körösi Manóné leányotthona, Bpest VI., Liszt Ferenc-tér 9 sz.

— **Menetrendmódositás** a kisterenye-kisujszállási vonalon. F. évi julius hó 15-től kezdve a kisterenye-kisujszállási vonalon a jelenleg Hevestől Kal-Kápolnáig közlekedő és Hevesről este 7 óra 20 pkor induló vegyesvonat forgalmon kivül helyeztetik ellenben Pusztataikony-Abádszalóktól Kal-Kápolnáig egy uj vegyes vonat helyeztetig forgalomba. A vonal Pusztataskony Abádszalókról reggel 4 óra 48 pkor fog indulni és Kál-Kálpolnára reggel 6 óra 35 pkor érkezni, hol csatlakozást talála Kál-Kápolnáról reggel 6 óra 51 pkor Miskolc felé induló személyszállitótehervonathoz. Az ellenirányban pedig a jelenleg Kál-Kápolnától Hevesig közlekedő és Kál Kápolnáról délután 5 óra 29 pkor induló vegyesvonat forgalma Pusztataskony-Abádszalókig krterjesztetik és oda 7 óra 14 pkor érkezik. A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetmények nyujtanak bővebb felvilágositást.

— **Szállitás a hadsereg részére.** A székesfehérvári honvéd kerület hadbiztossága a Székesfehérvár, Sopron, Veszprém, Köszeg, Pécs, Kaposvár, Nagykanizsa, Körmend, Papa, Zalaegerszeg és Keszthely állomásokon szükséges kenyér, zab, széna, szalma, tüzifa és kőszén szállitására (1909 szept. 1-től 1910 szept 1-ig, illetve részben 1910 jan. 1-től december 31-ig) nyilvános versenytárgyalást hirdet. Termelők a szállitásra vonatkozólag a nyilvános tárgyalás előtt, julius 15-éig külön ajánlatot is tehetnek

— **A vasárnapi munkaszünet módositása.** Fontos rendeletet küldött a kereskedelmi miniszter vármegyénknek. Ebben közli a miniszter, hogy az ipari munkaknak vasárnapi szüneteléséről szóló törvénycikket, a belügyminiszterrel és a földmivelésügyiminiszterrel egyetértőleg a következőkép módositotta: Megengedik a nyomdaiparnál a halasztást nemtürő állami és hatósági nyomtatványok, cimlapok, müsorok, gyászjelentések, koszoruszalagok előállitása és széthordása. Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.

— **Házkataszter.** Figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy az uj házadótörvény értelmében most készülnek országszerte a házkataszter felvételek. Ugyanis a házakról nem volt rendszeres összeirás sehol, hanem évenként történt a felvétel a házadó összeirásnál. Ezen változtatott az uj törvény és elrendeli, hogy a házakról ép ugy készittessenek házkataszteri ivek, amint vannak kataszteri birtok ivek a földekről is. Ugyeljen tehát mindenki arra, akinek van egy kis házikója, hogy már most a felvételnél ne történjék hiba, mivel egy esetleges téves felvétel nagyobb megadózással jár, másrészt pedig meg is büntetik azt, aki téves, vagy hamis adatokat mond be. Érdemes itt egy kissé utánanézni, mert ez a felvétel most [illegible] pesni, [illegible] metlen és [illegible] önmagát.

— **Egy hirneves szanatórium ismertetése.** Az idei szezonban mind tömegesebben keresik fel az annyira kedvelt, gyönyörü fekvésü és eredményes gyógykezeléséről hirneves Park-Szanatoriumot. Ez a szanatorium közvetlen a főváros közelében, Dunaharasztin, (Pest megye) fekszik és kiválóan ajálható azoknak, akik Morfinisták, Alkoholisták, vagy idegbetegek. Dacára annak, hogy a lakosztályok a legmodernebb elegentiával és a legkényelmesebben vannak berendezve és minden vendég betegségéhez képest dietikus étkezést folytat, az igazgatóság nagyon szolid árak mellett veszi fel a jelentkező betegeket. Mindenki, akinek ilyen gyógykezelésre szüksége van, forduljon bizalommal az igazgatósághoz, melynek pontos cime Park-Szanatorium igazgatósága, Dunaharaszti (Pest megye) és dijtalanul kap prospektust és felvilágositást.

— **8090 ablak egy házon.** Newyorkból irják, hogy befellegzett a legmagasabb newporki felhőkarcolónak, mely 50 emeletével a Wallstrecten huzódott meg. A házacska csak mindössze 200 méter magas volt és a kölni dom csucsait és a piramisokat mindössze 45 méterrel szárnyalta tul. Megirigyelte ezen elsőséget egyik amerikai biztositó társulat, mely ezelőtt 25 évvel épitette az első felhőkarcolót Newyorkban. Az épület 90 millió koronába került és most uj palotát emel kétszer oly nagy költséggel, mely palota 300 méter magas és 62 emeletes lesz. A 35 emeletből kert fog kiindulni az épület oldalára és idáig külön hegyi vasut vezet es ott kezdődik a ház második resze, melyet az utcáról látni se lehet. Oda már a kerti részből külön gépek vezetnek a 21 emeletre. A 62 emeletes házban 6000 üzleti helyiség lesz. A hatalmas épület tervezője Burulam chicagói épitész, aki ilyen acélházak egész sorát épitette már Chicagóban is és ott maga is egy házóriás 17 emeletén tartja irodai helyiségeitt A 62 emeletes haz épitését már meg is kezdették és arra bámulattal néznek még a newyorkiak is, akik pedig megszoktak, hogy már semmin sem csodálkozzanak.

— **A világ legszebb kávéháza.** Ez a név joggal illeti meg a pazar fénnyel berendezett Francais kávéházat, amely Bpesten az Andrássy-uton a főváros legszebb látványossága. Vidékiek, ha Bpestre jönnek, el nem mulasztják e kávéházat fölkeresni és annak pompájától elvannak ragadtatva. Esténként elsőrangu cigányzene szórakoztatja a közönséget és párját ritkitó ételeket és italokat szolgálnak fel, igen szolid árak mellett.

— **M. kir. Bábaképző-intézet, Szombathelyen.** A szombathelyi m. kir. bábaképző-intézetben az 1909/10 tanév téli (magyar nyelvü) tanfolyamára a beirások 1909. szeptember 1—3-ig tartatnak. A felvételhez szükséges: 1) 20—40 között életkort igazoló születési anyakönyvi kivonat 2) férjézetteknél házassági anyakönyvi kivonat, 3) erkölcsi (községi) és 4) orvosi bizonyitvány, végül [illegible]

A tanfolyamban 5 tanuló ki magát arra kötelezi, hogy 5 éven át oly megnevezett községben folytat szülésznői gyakorlatot, hol oklevetes bába nincsen, 180—180 korona államsegélyben részesülhet. Akik ezt elnyerni óhajtják, az idézett okmányokon kivül szegénységi bizonyitvánnya és az emlitett kötelezménnyel ellátott, a vallás és közoktatásügyi nagyméltósági minisztériumhoz intézett bélyegmentes folyamodványukat legkésőbben 1909 julius 20-ig a szombathelyi m. kir. bábaképző-intézet igazgató tanárához küldjek be. A tanulók korlátolt számmal havi 20 koronáért az intézetben lakást és ellátást kapnak. Dr. Reismann Adolf igazgató-tanár.

— **A zsiromat . . .** A pertárba igyekezett fel a törvenyszék lépcsőn egy máramarosszigeti ügyvéd. Nyomában a kliense, egy apsai orosz; és még fürgébben követte az ügyvédet a kliens kutyája, a mely elszakitva a kötelékét, egész Szigetig szaladt a gazdája után világot látni. A folyosón felérve, megállott a nehéz termetü ügyvéd és nagyokat fujt. A kutya ezt az alkalmat arra használta fel, hogy körülszaglászta az ügyvédet.

— Mit szagol rajtam ez a kutya? — kérdé az ügyvéd a felsőapsai orosztól

— A zsiromat, a zsiromat, uram, — válaszolt sietve a kliens.

— **Eladó cimbalom.** Egy kitünő hangu cimbalom, jávorfából jutányos áron eladó: Tóth Istvánnénál Devecser, pálinkaház.

Magy. Kir. Államvasutak.

Igazgatóság.

187221. sz.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert hivatalos értesités szerint kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az őszi tömeg forgalom alkalmával beállható kocsihiány enyhitésére az előző években felmerült sóhiány ismétlődésének elejét veendő, a f. évi julius hó 1-től folyó évi augusztus hó végéig terjedő időben szállitantó es bérmentetlenül feladásra kerülő sóküldeményekre a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg következő rovatolás utján alkalmazandó dijkedvezménnyel engedélyezte.

a.) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 10.000 kg-ért való fizetés mellett az V. — b.) kivételes dijszabásnak 10 (tiz) százalékkal rövidebb dijtételeit.

b.) kocsinként és fuvarlevelenként legalább 15.000 kg-ért való dijfizetés mellett az a.) alatti mérsékelt dijtételek alapján eredményezés fuvardijból kocsikihasználási jutalék fejében kocsinkint három kor. engedményt.

Ezen intézkedésnek az a célja, hogy az érdekeltség sószükségleteinek f. hó évi augusztus hó végéig való elszállitására ösztönöztessék.

Budapest 1909 junius hó 30-án.

A kereskedelmi főosztály:

Darnay
királyi tanácsos
igazgató helyettes.

397 sz. 1909 vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, a szombathelyi kir. tszék mint büntetőbiróság 1909 évi 2357/B. számu végzése következ ében Dr. Vándor Mihály ügyvéd által képviselt Rosenberg és Benedek bpesti cég, ugy érdek társai javára Jánosházán Piactér 146 házszámu üzlethelyiségben 10540 K. 4 fill. s jár erejéig 1909 évi május 3. 4. 6. 7. 10-el foganatositott biztositás végrehajtás utján lefoglalt és 8346 kor. 33 fill-re becsült következő ingóságok u. m. különféle rőfös- divat áru kelmék, üzletberendezés s egyébb ingóságok. Előleges nyilvános biróí árverésen eladatnak.

Mely előleges árverésen Celldömölki kir. járásbiróság 1909 évi V. 185/7 sz. végzése folytán a fent irt tőkekövetelés, ugy az eddig összesen 183 kor. fillérben biróilag megállapitott költségek erejéig, Jánosházán alperes üzlet helyiségeben leendő eszközlésére *1909 évi julius hó 19-ik és 20 án d. e 9 ó.* határidőül kitüzetik a venni szándekozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg. hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. tc. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások le és felülfoglaltatták és azokra kielégijegot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Celldömölk 1909 évi jul. 4 én.

ZÁBORSZKY kir. bir. vhtó.

Eladó vagy bérbeadó lakház.

Celldömölkön, a Ferenc József-utcában, a 123. számu lakház, mely áll: 5 szoba, 2 konyha, 2 éléskamra, 2 pince, mosókonyha 2 faház és a hozzátartozó mellékhelyiségekből f. évi október hó 1-tül kezdve bérbeadó, vagy esetleg örök áron eladó. Érdekelőknek bővebb felvilágositást nyujt a

háztulajdonos.

Építési iroda.

Tisztelettel van szerencsénk a m. t. épittető közönség b. tervezésára hozni, hogy Celldömolkön a Sági-utca 99. sz. alatt (Merkly Ede-féle ház)

épitesi irodát és vállalatot létesitettünk.

Elvállaljuk mindennemü gazdasági épületek és bérházak tudomását a legkényesebb izlések megfelelőleg a legmodernebb kivitelben; ugyszintén ezeknek természetben való kivételét, valamint **körkemencek épitését csatornázások, atalakitások és tatarozási munkálatok** elkészitését a legjutányosabb árban.

A készitendő munkálatok szakszerü és pontos kiviteléért az épitészet terén eltöltött hosszas gyakorlatainak kezeskednek, — egyedüli főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy a n. é. épittető közönség l e g k é n y e s e b b igényeinek is megfelelhessünk.

A m. t. épittető közönség szives pártfogását kérve maradtunk

kiváló tisztelettel

Horváth Testvérek

kőmüves mester épitési vállalkozók

Celldömölk, Sági-utca.

Hirdetéseket

jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal.

Kemenesaljai közgazdasági Hitelbank r. t.

áruosztálya Celldömölk

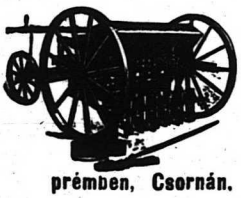

a Magyar kir. államvasulak gépgyárának ugy a Ganz és Tsa részv. társ. motorosztályának kerületi képviselése és mintaraktára.

Fioktelepek: Murászombaton, Sárváron, Veszprémben, Csornán, Dombóváron, Sopronban, és Zalaegerszegen.

Mindennemü gazdasági gépek és szükségleti cikkek raktára.

Ajánlja a legjobb és legjutányosabb [illegible] szélgépeket, [illegible] közöket, cséplő szerelményeket ugy motor, mint gőz és járgány hajtásra. Állandó nagy raktár műtrágya, műtakarmány, zsák, ponyva, olaj, kenőcs, kötélnemüek és mindenféle gazdesági cikkekből.

Saját érdekében

csak BOHNféle

nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasitson vissza más silány minőségü cserepet, mert

csak a B O H N-féle

cserép jutányos, szép és szakszerü fedőanyag

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

Bohn- cserépgyár Zsombolya.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó-vállalat gyorssajtóján Devecserben. 1909.